

Projekt

z dnia 27 lutego 2026 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY BOGDANIEC**

z dnia 2026 r.

**zmieniająca uchwałę w sprawie poboru od osób fizycznych w drodze inkasa podatku
rolnego, podatku od nieruchomości, podatku leśnego, ustalenia inkasentów oraz zasad
wynagrodzenia za inkaso**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8 i art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.), art. 6 b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1344), art. 6 ust. 12 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 707 ze zm.), art. 6 ust. 8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 176), art. 28 § 4 i art. 47 § 4a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111 ze zm.) oraz art. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) Rada Gminy Bogdaniec uchwala, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr V.36.2024 Rady Gminy Bogdaniec z dnia 1 października 2024 r. w sprawie poboru od osób fizycznych w drodze inkasa podatku rolnego, podatku od nieruchomości, podatku leśnego, ustalenia inkasentów oraz zasad wynagrodzenia za inkaso w § 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

"5) w sołectwie Jenin - Marzannę Mazurek-Tomalkę".

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bogdaniec.

§ 3. Traci moc uchwała nr XII.91.2025 Rady Gminy Bogdaniec z dnia 24 czerwca 2025 r. zmieniająca uchwałę w sprawie poboru od osób fizycznych w drodze inkasa podatku rolnego, podatku od nieruchomości, podatku leśnego, ustalenia inkasentów oraz zasad wynagrodzenia za inkaso

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego i wchodzi w życie z dniem 1 marca 2026 r. .

Uzasadnienie

do projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie poboru od osób fizycznych w drodze inkasa podatku rolnego, podatku od nieruchomości, podatku leśnego, ustalenia inkasentów oraz zasad wynagrodzenia za inkaso

Podjęcie niniejszej uchwały wynika z konieczności zmiany inkasenta poboru podatku od nieruchomości, podatku rolnego oraz podatku leśnego od osób fizycznych w sołectwie Jenin, w związku z niezdolnością do pracy dotychczasowego inkasenta.

Stosownie do art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6b ustawy o podatku rolnym oraz art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym, rada gminy może zarządzić pobór podatków od osób fizycznych w drodze inkasa, wyznaczyć inkasentów oraz określić wysokość wynagrodzenia za inkaso. Z kolei zgodnie z art. 9 ustawy – Ordynacja podatkowa, inkasentem jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, zobowiązana do pobrania od podatnika podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu.

Projekt uchwały przewiduje nadanie jej mocy obowiązującej z datą wsteczną, co wymaga szczególnego uzasadnienia w świetle konstytucyjnej zasady niedziałania prawa wstecz (zakazu retroakcji). W orzecznictwie sądów administracyjnych przyjmuje się, że odstąpienie od tej zasady jest dopuszczalne wyjątkowo, wyłącznie z usprawiedliwionych względów, w szczególności gdy regulacja służy realizacji wartości konstytucyjnych ocenianych jako ważniejsze niż wartość chroniona zakazem retroakcji oraz gdy ma charakter korzystny dla adresatów norm. W wyroku z dnia 8 sierpnia 2018 r., sygn. akt I OSK 686/18, Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że wsteczna moc prawa może dotyczyć w szczególności przyznania uprawnień.

Podstawę prawną nadania uchwale mocy wstecznej stanowi art. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, zgodnie z którym aktowi normatywnemu można nadać wsteczną moc obowiązującą, jeżeli zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie. W doktrynie i orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że rozwiązanie takie może być dopuszczalne zwłaszcza wtedy, gdy regulacja nie pogarsza sytuacji prawnej adresatów, lecz ma charakter dla nich korzystny.

W niniejszej sprawie przesłanki te zostały spełnione. Dla podatników zamieszkałych w miejscowości Jenin zostały doręczone decyzje ustalające wysokość łącznego zobowiązania pieniężnego na rok 2026 (obejmującego podatek rolny, leśny i od nieruchomości), określające ustawowe terminy płatności poszczególnych rat. Zgodnie z przepisami prawa podatkowego pierwsza rata podatku przypada co do zasady na dzień 15 marca danego roku podatkowego. Czynności inkasa muszą zatem zostać podjęte odpowiednio wcześniej, tak aby podatnicy mieli realną możliwość uregulowania należności w miejscu zamieszkania przed upływem terminu płatności.

Jednocześnie na terenie sołectwa Jenin znaczną część podatników stanowią osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnością, które nie posiadają własnych środków transportu, nie korzystają z internetu ani usług cyfrowych, a dojazd publicznym środkiem transportu – przy istniejących barierach architektonicznych – jest dla wielu z nich niemożliwy albo bardzo utrudniony. W tych warunkach zapłata podatku w oddalonym o kilka kilometrów banku, placówce pocztowej lub urzędzie gminy stanowi istotne utrudnienie i realnie zagraża terminowemu

uregulowaniu zobowiązań podatkowych, co może prowadzić do powstania zaległości podatkowych, naliczania odsetek za zwłokę oraz wszczynania postępowań egzekucyjnych.

Brak zapewnienia nowego inkasenta od początku okresu poboru podatku w praktyce pozbawiłby mieszkańców sołectwa Jenin dostępnej i dotychczas stosowanej formy realizacji obowiązków podatkowych. Nadanie uchwale mocy obowiązującej od dnia 1 marca 2026 r. jest zatem niezbędne, aby nowo wyznaczony inkasent mógł przystąpić do poboru podatków przed upływem terminu płatności pierwszej raty i zapewnić podatnikom rzeczywistą możliwość terminowej zapłaty w miejscu zamieszkania.

Projektowana regulacja nie nakłada na podatników nowych obowiązków, nie pogarsza ich sytuacji prawnej ani nie narusza ich interesów. Przeciwnie – ma charakter jednoznacznie korzystny, ponieważ umożliwia dogodny i dostępny sposób wykonania istniejącego obowiązku podatkowego. Rozwiązanie to służy ochronie takich wartości jak dostępność realizacji obowiązków publicznoprawnych, pewność obrotu prawnego oraz zapobieganie negatywnym skutkom nieterminowej zapłaty podatku z przyczyn obiektywnych.

Dodatkowo wskazać należy, że dotychczasowy inkasent – z uwagi na stan zdrowia – nie może wykonywać swoich obowiązków związanych z poborem podatków. Powstała sytuacja ma charakter wyjątkowy i wymaga niezwłocznego działania organu stanowiącego gminy w celu zapewnienia ciągłości poboru podatków w formie inkasa oraz ochrony interesów mieszkańców sołectwa Jenin.

W tym kontekście istotne znaczenie ma stanowisko wyrażone w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 sierpnia 2018 r., sygn. akt I OSK 686/18, w którym Sąd wskazał, że odstąpienie od zasady niedziałania prawa wstecz jest dopuszczalne jedynie wyjątkowo i wyłącznie z usprawiedliwionych względów, tj. wówczas, gdy jest to konieczne dla realizacji wartości konstytucyjnej ocenianej jako ważniejsza od wartości chronionej zakazem retroakcji. NSA podkreślił również, że wsteczna moc prawa może dotyczyć w szczególności regulacji przyznających uprawnienia lub wprowadzających rozwiązania korzystne dla adresatów norm. Pogląd ten znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie, ponieważ projektowana uchwała nie nakłada na podatników nowych obowiązków ani nie pogarsza ich sytuacji prawnej, lecz umożliwia im skorzystanie z dostępnej formy zapłaty podatku w miejscu zamieszkania, co ma znaczenie szczególne dla osób starszych i osób z niepełnosprawnością.

Mając na uwadze powyższe, w tym: ustawowe upoważnienie rady gminy do wyznaczenia inkasenta, wyjątkowy charakter sytuacji związanej z niezdolnością do pracy dotychczasowego inkasenta, konieczność zapewnienia podatnikom realnej możliwości terminowej zapłaty pierwszej raty podatku, korzystny dla adresatów charakter projektowanej regulacji, oraz dopuszczalność nadania aktowi normatywnemu mocy wstecznej na podstawie art. 5 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych, podjęcie uchwały jest w pełni zasadne.